

Komár Lajos

Pang, világi hívő (740–808)

Aki nem akart szerzetes lenni: mester lett

Pang Hsziang-jang városában született. Apja állami tisztviselő alacsony rangban, akit Heng-jang városába helyeztek; az ifjú Pang ott nősült meg, egy fia és egy lánya született.

Szükségét érezte, hogy egyedül is lehessen, ezért lakóhelyéhez közel épített egy egyszobás templomot, és ott elmélkedett nap, mint nap. Minden szabadidejét a Tan tanulmányozásának szentelte. Kedvence a Vimalakírti-szútra

volt. Családtagjai is gyakorolták a Tant: a napi tevékenységüket tették gyakorlattá.

Pang egy nap úgy érezte, belegabalyodott a szútrák szövegébe. Letörtén tért haza feleségéhez:

– De nehéz! Nagyon nehéz! Próbálom megragadni a lényegét, de mintha szezámmagot gyűjtenék, s a fa lombkoronáját használnám raktárnak!

– Csendesen! Nyugodtan! Azok csak szavak. Én a fűszálat vizsgálom, és ott minden harmatcseppben a Magasztos tükörképét lá-

tom megcsillanni – válaszolt a felesége.

– Két öregember buta gondolatai – dörmögte Ling-Csao, a lányuk.

– Nocsak, ilyen okos vagy? Te hogy csinálod? – érdeklődött Pang.

– Nem nehéz, sem könnyű. Éhes vagyok, eszem. Álmos vagyok, alszom – mondta a lány.

És Pang ekkor megértett valamit. Félretette a könyveket, lelakatolta a templomot. Minden vagyonát pénzzé tette, azt egy csónakba rakta és elsüllyesztette a folyóba. Úgy gondolta, ha anyagi javait másoknak adja, azzal csak szerencsétlenséget zúdít rájuk. (Hogy a családja mit szólt ehhez, nem tudjuk. A fennmaradt történetekből úgy tűnik, hogy felesége és fia életük végéig földművelésből éltek.) Mindez 785-ben történt.

Pang útra kelt, hogy csan tanítóknál megmértesse magát. Így került Si-tou (700–790) kolostorába, és azt kérdezte:

– Mester, hol talállok olyan embert, aki nem kötődik az anyagi világhoz?

Si-tou lassan felemelte kezét, és becsukta vele a kérdező száját. Pang ekkor ismét megértett valamit. A kolostorban maradt néhány hónapig. A szerzetesek is figyeltek rá, hogy milyen gyorsan, könnyedén beilleszkedett. Egyik nap maga Si-tou kérdezte tőle:

– Mindenki csodálja a módszered. Mi a titkod?

– Nincs semmi titok. Belefeledkezem a napi tevékenységekbe, próbálok összhangba kerülni velük. Mindent elfogadok, ellenkezés nélkül. Ha másokkal vagyok, próbálok elfogulatlan maradni. A piros szín piros, nem vörös, nem bíbor. Fát vágok, vizet húzok, ennyi a titkom – válaszolta Pang.

– Egy ilyen ember szerzetesnek való. Gyere, lépj be a Rendbe – ajánlotta a Mester.

– Teszem a dolgom – szólta Pang, és ekkor ismét megértett valamit. Itt volt az ideje továbbállni.

És Pang tovább vándorolt. A következő állomás Ma-cu (709–788) kolostora volt, ahol azt kérdezte:

– Mester, hol találok olyan embert, aki nem kötődik az anyagi világhoz?

– Megmondom, ha egy húzásra kiiszod a Nyugati folyót – válaszolta Ma-cu.

És ekkor Pang teljesen felébredetté vált. A kolostorban maradt, közel két éven át. Egy nap így szólt:

– Egy Felébredett arra kér, nézz reá – de Ma-cu továbbra is maga elé meredt, nem nézett fel.

– Mily csodálatosan játszol a húrnélküli lanton – szólt ismét Pang.

Erre Ma-cu felállt, és megkongatta a harangot. Pang meghajolt, és búcsúzóul még odaszólt:

– Elszúrtad, nem igaz? És most próbálsz okos lenni – majd távozott.

Pang élete ezután folyamatos vándorlással telt: rendszeresen látogatta a családját, a barátait, és a környék kolostorait is. Mindenhol elidőzött kicsit, majd továbbállt. Konfuciánus családból származott, és nem vállalt többé hivatalt. Felhagyott a világi étellel, és nem lett szerzetes. Nem nyitott iskolát, és mindenütt példát mutatott. Egyszerű, fehér vászonruhában járt, amit a legszegényebbek hordtak; talált egy fekete tanítói kalapot, azt tette a fejére; göcsörtös mester-bot helyett egy bambuszt vágott, azt használta vándorútján; a korabeli kínai szemléletnek ellentmondó megjelenésével nagy feltűnést keltett.

Pang több kolostorban is megfordult, ahol a tanítók mind barátságosan fogadták. A szerzetesekkel azonban néha meggyűlt a baja.

Egyik nap havazott, és Pang az eresz alatt állva így szólt:

– Jó hó. Nem máshová esik.

– Hová szeretnéd, hogy essen? – gúnyolódott vele a mellette álló szerzetes, mire Pang pofon vágta.

– Hogy merészeled? – háborodott fel a szerzetes.

– És még te gondolod magad szerzetesnek, te pokolfajzat? Noha van szemed, füled és nyelved, mégis vak, süket és hülye vagy – vágott vissza Pang.

Később Pang és a lánya együtt járták a vidéket, együtt öregedtek meg. Egyik alkalommal

bambuszkosarakat árultak, és Pang, kezében a kosarakkal, elcsúszott egy hídon, és elesett. Lánya odasietett, és lefeküdt mellé a földre.

– Mit csinálsz? – kérdezte Pang.

– Láttalak elesni, jöttem segíteni – válaszolta Ling-Csao.

– Szerencsére senki sem látta – mondta Pang, és feltápáskodott.

Utolsó lakhelyük egy barlang volt, a várostól húsz kilométerre. Pang érezte, eljött az idő: naplementekor kívánt eltávozni. Elfoglalta helyét, és kiküldte lányát, hogy az figyelje, mikor van napnyugta. Egy idő múlva Ling-Csao izgatottan futott apjához, mondván: napfogyatkozás van. Az öreg kiment, de csak a napot látta. Visszatérve vette észre, hogy lánya az ő helyén ülve, eltávozott.

– Ó, te lány! Mindig előttem jártál – sóhajtott Pang. Egy hét múlva ő is eltávozott.

*A múlt már elmúlt –
ne ragadd meg.*

*A jelen nem marad –
ne tartsd fenn.*

*A jövő nem jön el –
ne várj rá.*

*A három idő nem létezik –
a tudat a Buddha-tudat.*

*A csendes működés üressége –
a hétköznapi cselekvés.*

*Egyetlen jelenség sem valóságos –
minden jól van úgy.*

*Nincs szabály betartani –
nincs por tisztítani.*

*Üres tudattal behatolsz –
nincs jelenség.*

*Így szemléled –
ez a végső állapot.*

Pang

JEGYZET: Páng Yün Jūshì 龐蘊居士 (740–808)
(japánul: Hōkoji)